

Natuurontwikkeling, rivierverruiming, recreatie en bodemsanering

Nieuwsbrief 31, januari 2015

Deze nieuwsbrief informeert u over het project IJsseluiterwaarden Olst. De nieuwsbrief wordt verstuurd naar eigenaren, gebruikers en bewoners van het gebied en naar de media en verdere belangstellenden.

Aan het project IJsseluiterwaarden Olst nemen de volgende partijen deel:

- provincie Overijssel
- Dienst Landelijk Gebied
- ministerie van Infrastructuur en Milieu
- ministerie van Economische Zaken
- gemeente Olst-Wijhe
- Rijkswaterstaat Oost-Nederland
- Staatsbosbeheer
- Waterschap Groot Salland

Colofon

Meer informatie kunt u verkrijgen bij:
Matthijs Logtenberg van de Dienst Landelijk Gebied, (06) 52 401 717, matthijs.logtenberg@rhdhv.com.
Ook het aanmelden of afmelden voor deze nieuwsbrief en het doorgeven van adreswijzigingen kan met een mailtje via hem.

Voor vragen over de uitvoering kunt u contact opnemen met omgevingsmanager Peter Blaauw van de Combinatie IJsseluiterwaarden Olst, (06) 23 198 814, peter.blaauw@boskalis.com.

Informatie over het project op internet vindt u op www.ijsseluiterwaardenolst.nl.

Gedeputeerde Bert Boerman: 'Wat me direct opviel, was de intensieve betrokkenheid van iedereen bij de plannen'

Bert Boerman is vier jaar gedeputeerde van Overijssel. Hij heeft het provinciale waterbeleid in zijn portefeuille. Drie jaar lang was hij voorzitter van de Stuurgroep IJsseluiterwaarden Olst. Toen het project vorig jaar in de uitvoeringsfase kwam, nam burgemeester Ton Strien van Olst-Wijhe de voorzittershamer over. Boerman bleef in de stuurgroep namens de provincie Overijssel. We spraken met hem over zijn vier jaar IJsseluiterwaarden Olst.

Hoe belangrijk is het project voor de provincie Overijssel?

Ontegenzeggelijk is IJsseluiterwaarden Olst van belang voor de provincie op het gebied van de waterveiligheid, maar daarnaast ook voor de natuur en de recreatieve mogelijkheden. In veel modelberekeningen gaan we uit van een doorbraak in de buurt van Olst met alle gevolgen van dien voor grote delen van West-Overijssel. Dit project vermindert juist daar de kans op overstromingen. Bovendien voegt dit project vanuit onze verantwoordelijkheid voor de natuur een aanzienlijk oppervlak toe aan de bestaande Natura2000- of EHS-gebieden langs de IJssel. En natuurlijk krijgt het hele plangebied recreatief een flinke impuls. Denk maar aan de nieuwe wandel- en fietsmogelijkheden.

Het rijk financiert de projectonderdelen waterveiligheid en natuur en de gemeente Olst-Wijhe en wij als provincie financieren de

recreatieonderdelen. Zo hebben we dat in de bestuursovereenkomst afgesproken. Deze investeringen zijn niet alleen op de lokale recreatie gericht, maar nog meer op de regionale mogelijkheden. Den Nul is een knooppunt van veel wandel- en fietsroutes. Juist op dat regionale niveau zien wij als provincie het belang om de recreatie te stimuleren. Vandaar onze investering in de fietsbrug over de nieuwe geul bij Fortmond.

Zijn er terugkijkend op vier jaar betrokkenheid bij het project IJsseluiterwaarden Olst lessen te trekken voor andere projecten?

Absoluut, dit soort projecten - dus ook de Ruimte voor de Rivier-projecten bij Zwolle en Deventer - leveren door hun grootte heel veel lesmateriaal op. Vooral de goede samenwerking tussen alle partijen en het steeds weer op tijd meenemen van de omgeving blijken van groot belang om tijdig tot uitvoering van de plannen te komen. In mijn ogen hebben we daardoor in relatief korte tijd flink wat stappen kunnen zetten om tot uitvoering te komen. En daarna gaat het snel, zoals je met eigen ogen op Fortmond kunt zien. Gezien de omvang van het project is dat buitengewoon positief en daarmee een belangrijke les voor de toekomst!

Kom op 9 februari vanaf 16.00 uur naar de feestelijke opening van de Juttengatbrug bij Fortmond! Zie voor meer informatie verderop in deze nieuwsbrief.

Hoogwatergeul door uiterwaarden langs Fortmond vrijwel gereed

Het landschap tussen de IJsseldijk en het kleine buurtschap Fortmond op de IJsseloever is de afgelopen zomer compleet op de schop geweest. Een kolossale grondpers van Boskalis voerde zo'n 500 duizend kubieke meter grond af naar de zuidelijker gelegen Roetwaarden om een hoogwatergeul door de weilanden aan te leggen. De weg naar Fortmond werd flink aangepakt en aan de noordkant kwam een fietsbrug over de nieuwe geul. Wie de laatste tijd niet op Fortmond geweest is, moet er dit voorjaar beslist komen kijken.

In april vorig jaar begon de Combinatie IJsseluiterwaarden Olst, waarin de aannemers-bedrijven Boskalis en Van Hattum en Blankevoort samenwerken, met de aanleg van de hoogwatergeul. Het duurde even voor de grondpers goed ingeregeld was, vertelt Peter Blaauw die als omgevingsmanager voor de combinatie werkt: 'Boskalis heeft veel ervaring met de grondpers, maar dan precies andersom: grond uit het water opzuigen en die op het land opspuiten. Nu moesten we de grond eerst met het water mengen. Dus moet je op zoek naar de juiste verhouding grond-water om het mengsel door de buizen te kunnen persen. En we hadden het probleem dat er van alles in de grond zat waar de pers op vastliep. Dus moest de grond eerst zo goed mogelijk gezeefd worden.' Peter Blaauw vervolgt: 'De expertise die we op Fortmond hebben opgedaan, kunnen we prima elders toepassen. Het is een methode met toekomst omdat de hinder voor de omgeving zo minimaal mogelijk is en zoiets is van belang in een dichtbevolkt land.'

Roetwaarden

Een flink aantal maanden draaide de pers om de grond richting Roetwaarden te transporteren. De systemen in het schip aan het eind van de buis op de Roetwaarden konden tot

op tien centimeter nauwkeurig bepalen waar en hoe diep de grond gestort werd. Inmiddels is een groot deel van de Roetwaardenplas volgens plan 'verontdiept'. Aan de westzijde zijn de steile taluds veranderd in natuurvriendelijke oevers waar watervogels zich prima thuis voelen.

Op dit moment wordt het projectonderdeel Roetwaarden-Zuid voorbereid. Dit voorjaar zal de landtong die de nieuwe geul van de IJssel scheidt, worden weggegraven. Peter Blaauw legt uit dat de rivier geen onbeperkte toegang tot de geul krijgt: 'Er komt een kade die ervoor zorgt dat de IJssel alleen bij extreem hoge waterstanden de geul gaat gebruiken. Zou je de rivier zijn eigen gang laten gaan, dan zal hij de nieuwe geul binnen de kortste keren weer met zand dichtgooien en dat kan onmogelijk de bedoeling zijn.'

Bewoners

De Klankbordgroep van bewoners van Fortmond is sinds eind 2012 bij het maken van de plannen betrokken. Ep Dijkhof zat van het begin af aan in de groep: 'Het grote werk was de aanleg van de geul en dat lag natuurlijk vast. De overheid had besloten om op deze manier het hoogwaterpeil in de IJssel te verlagen. Daaraan viel niets te veranderen.

Waar we ons wel intensief mee bemoeid hebben, was de inrichting van de omgeving en de verkeerssituatie. De afsluiting van wegen bijvoorbeeld, denk aan eenrichtingverkeer, wegverbreding, aanleg van parkeerplaatsen, fietspaden, wandelpaden enzovoort.'

Is Ep Dijkhof tevreden over wat ze bereikt hebben? 'Ik vind de resultaten heel erg herkenbaar vanuit onze inbreng. Degenen die bij de uitvoering betrokken waren, hebben steeds hun best gedaan om de hinder te beperken. En natuurlijk, af en toe lag er partij blubber op de weg en daar erger je je op zo'n moment rot aan. Maar dat hebben we achter de rug, op de laatste inspanningen van de aannemer na om de zaak hier op Fortmond af te ronden.'

Dit voorjaar verhuizen de projectactiviteiten naar de zuidelijke punt van de Roetwaarden en naar de westelijke oever van de IJssel. Op Fortmond zal de rust voor de bewoners en de campinggasten terugkeren. Hoewel rust... Ga er maar van uit dat velen de IJsseldijk over zullen komen voor een nieuw 'rondje Fortmond'. Ze zullen hun ogen uitkijken bij het zien van het prachtige splinternieuwe rivierlandschap. Alsof het er altijd al zo gelegen heeft.

(foto's: Boskalis Nederland/Niels Gronouwe en Cloudshots (luchtfoto))

Natuurontwikkeling, rivierverruiming, recreatie en bodemsanering

Een nieuwe brug met een oude naam: Juttengatbrug

De aanleg van de hoogwatergeul dreigde een eind te maken aan het populaire 'rondje Fortmond' van veel fietsers uit de omgeving, maar de provincie Overijssel tastte flink in de buidel voor een fraaie fietsbrug over de geul. Op 9 februari 2015 wordt deze Juttengatbrug officieel geopend.

De aanleg van de hoogwatergeul dreigde een eind te maken aan het populaire 'rondje Fortmond' van veel fietsers uit de omgeving, maar de provincie Overijssel tastte flink in de buidel voor een fraaie fietsbrug over de geul. Op 9 februari 2015 wordt deze Juttengatbrug officieel geopend.

Op het eerste gezicht lijkt de Juttengatbrug een eenvoudige betonnen brug, maar bij de constructie moesten de ontwerpers wél rekening houden met het feit dat de pijlers de kracht van een ontketende IJssel moesten kunnen weerstaan.

De afgelopen zomer werd de brug 'op het droge' gebouwd. Voor de pijlers hoefde niet te worden geheid. Dat zou teveel hinder in de omgeving opleveren. Er werden stalen buizen de grond in geboord waarin beton werd gestort. Daarna takelde een kraan de prefab-brugdelen op de pijlers. Juttengat is een oude veldnaam van een

akkertje dat vroeger naast de weg lag waar nu de brug is. Jan Hilferink van het Olster Erfgoed is de naam regelmatig in archiefstukken uit de zeventiende en achttiende eeuw tegengekomen, vertelt hij: 'We konden het Juttengat op de eerste kadastrale kaart uit 1832 nauwkeurig reconstrueren. Al in de late middeleeuwen liep hier een weg door de uiterwaarden.'

Waar de naam Juttengat vandaan komt, hebben Jan Hilferink en zijn collega's tot nu toe niet weten te achterhalen: 'Ik denk eerlijk gezegd niet dat het iets met strandjuten of beter gezegd 'rivierjuten' te maken heeft. Het zal eerder de naam van de familie geweest zijn die dat stuk grond vroeger op een gegeven moment in eigendom had. Het woord 'gat' zegt dat hun akker duidelijk lager lag dan het land eromheen. Vóór de geul gegraven werd, kon je dat trouwens nog steeds in het veld zien.'

UITNODIGING

**OPENING JUTTENGATBRUG
DOOR GEDEPUTEERDE BERT
BOERMAN**

Op maandag 9 februari rond half vijf is de feestelijke opening van de Juttengatbrug. U bent van harte welkom om daarbij aanwezig te zijn.

Voorafgaand aan de opening kunnen belangstellenden vanaf 14.45 uur vanuit het Infocentrum IJssel Den Nul (Rijksstraatweg 109, 8121 SR Den Nul) meedoen aan een fietsexcursie door het gebied. Jan Hilferink van het Olster Erfgoed zal u onderweg van alles laten zien over de geschiedenis van Fortmond en omgeving. Vanaf drie uur stelt de gemeente Olst-Wijhe belangstellenden in staat vanaf het water de geul en de fietsbrug te bekijken. Rond kwart voor vier is er een spectaculaire show op de fietsbrug. Na de officiële opening staan in het Infocentrum drankjes en hapjes klaar.

Project IJsseluitwaarden Olst in 2015 en 2016

Betrokkenen hebben met elkaar afgesproken dat het IJsseluitwaarden-project begin 2016 kan worden afgesloten. Vóór het echter zo ver is, moeten dit jaar de volgende drie deelprojecten worden gerealiseerd.

- In het voorjaar van 2015 wordt de zuidzijde van de Roetwaard ontgraven om de instroom van IJsselwater mogelijk te maken.
- In het voorjaar van 2015 moeten de werkzaamheden voor de nevengeul in de Welsommerwaarden aan de overkant van de IJssel van start gaan. Hiervoor dient eerst het onteigeningstraject voor de benodigde gronden te worden afgerond.
- Medio 2015 kan er eveneens op de westoever van de IJssel bij de Hoge Waard worden begonnen met het verbinden van de twee reeds bestaande nevengeulen.

Binnenkort wordt de landtong tussen de IJssel en de Roetwaard weggegraven. (foto: Cloudshots)

Dienst Landelijk Gebied per 1 maart opheffen

De Dienst Landelijk Gebied (DLG) van het ministerie van Economische Zaken treedt op als uitvoerder van het project IJsseluitwaarden Olst. Vorig jaar werd bekend dat het ministerie deze dienst per 1 maart a.s. gaat opheffen. Dus komt ook de rol van DLG als uitvoerder van het project op die datum te vervallen. Zoals het er nu naar uitziet, gaat Staatsbosbeheer de taak van de dienst overnemen.

Bij het bekendmaken van de opheffing van DLG is meteen duidelijk gemaakt dat het ministerie van Economische Zaken de afgesproken budgetten voor IJsseluitwaarden Olst beschikbaar houdt en dat het ministerie ook eindverantwoordelijk voor het project blijft.

Staatsbosbeheer als projectleider

Lange tijd was onduidelijk wie de uitvoerdersrol zal gaan overnemen en welke mensen het project na 1 maart gaan trekken. Inmiddels staat vrijwel vast dat Staatsbosbeheer bij de uitvoering als projectleider gaat optreden. Staatsbosbeheer maakt reeds deel uit van de stuurgroep van het project. Met het verdwijnen van DLG zal de taak van de stuurgroep niet veranderen. Op dit moment is nog niet bekend wie bij Staatsbosbeheer voor het project verantwoordelijk wordt.